

Pas på dit **UNDERLIV**

Kun nonner kan vide sig sikre mod HPV-virus og livmoderhalskræft. Heldigvis kan du forebygge og komme kræften i forkøbet ved regelmæssige tjek og vaccine.

TEKST DITTE LIV BRATFELDT

Line Spence var i fuld gang med en kontoruddannelse, da hun som 23-årig fik at vide, at hun havde livmoderhalskræft. Hun havde været til en rutinemæssig screening, som alle kvinder i alderen 23-65 år bliver tilbudt, men havde ingen symptomer på, at hun fejlede noget. Derfor blev hun meget overrasket, da hun fik besked om, at hun havde fået livmoderkræft.

“Tanken om, at jeg kunne blive ramt, havde slet ikke strejft mig. Jeg var jo kun 23 år og havde et godt helbred. Desuden har jeg altid været i faste forhold, så hvorfor skulle det kunne ramme mig?” siger Line Spence, der i dag er 29 år og rask igen. Hun blev nemlig screenet i tide, så lægerne ved en operation kunne fjerne kræften.

KUN NONNER ER SIKRE

Ligesom Line Spence tror mange kvinder, at de er raske, fordi de ingen gener har, eller fordi de kun har haft én seksuel partner. Men det er langtfra tilfældet, fortæller Christine Felding, som er speciallæge i gynækologi. ▶

Hvad er et keglesnit?

Et keglesnit er et forholdsvis lille indgreb. Nogle få kvinder får det lavet under fuld bedøvelse, men langt de fleste bliver kun lokalbedøvet og derfor heller ikke indlagt. Keglesnittet foregår gennem skeden og varer omkring 15 minutter.

Gynækologen fjerner et kegleformet stykke væv fra livmoderhalsen ved hjælp af en elektrisk slynge eller laser.

Nogle kvinder mærker ikke noget, mens andre kan mærke nogle jag.

Efter et keglesnit vil du være sygemeldt i et par dage.

Kilde: cancer.dk

“Du skal blot have haft sex én gang for at blive smittet. Kun nonner kan vide sig sikre. Desuden er det faktisk et problem, at der oftest ikke er gener i forbindelse med livmoderhalskræft, for det betyder, at kvinder kan gå i mange år uden at vide, at de bærer rundt på den dødbringende virus,” siger Christine Felding, der derfor understreger vigtigheden af at tage indkaldelserne til at blive screenet seriøst:

“Det kan simpelthen ikke siges nok, hvor vigtigt det er, at du tager til screening, når du får din første indkaldelse som 23-årig. Det er gratis, smertefrit og tager et splitsekund. På den måde kan du komme livmoderhalskræften i forkøbet.”

Hvert år får 400 danske kvinder konstateret livmoderhalskræft. Men det tal falder heldigvis hele tiden, netop på grund af de regelmæssige screeninger.

“Siden man i 1960'erne begyndte at lave screeninger, hvor gynækologen kan opdage celleforandringerne i tide, før de når at udvikle sig til livmoderhalskræft, er antallet af kvinder, der får kræft i

livmoderen, faldet til det halve. Og så er vaccinationen, som blev godkendt til brug i Danmark i 2006, også afgørende for faldet,” forklarer Christine Felding.

HP-HVAD-FOR-NOGET?

Livmoderhalskræft skyldes en virus kaldet Human Papilloma Virus, bedre kendt som HPV. Der findes mere end 100 forskellige typer HPV-viruser, som hver især er nummererede. Ud af dem er der omkring 15 HPV-typer, der kan give livmoderhalskræft. Andre kan give kønsvorter, fodvorter eller fingervorter. De mest almindelige, og derfor også de farligste typer HPV-vira, er HPV 16 og HPV 18, som tilsammen er skyld i 70 procent af alle tilfælde af livmoderhalskræft i Danmark.

Det er derfor også dem, der bliver vaccineret for.

“Vi bliver stort set alle smittet med HPV i vores liv. Men de fleste af os helbreder os selv. Andre får svære celleforandringer, der er nødvendige at fjerne med et keglesnit. Og så er der så dem, der er så uheldige, at blive ramt af en af de 15 HPV'er, der kan give livmoderhalskræft,” forklarer Christine Felding.

FÅ VACCINEN

Der er i dag udviklet en vaccine, der forebygger infektion med HPV. Selv om det er bedst at blive vaccineret før din seksuelle debut, kan seksuelt aktive kvinder også have gavn af vaccinen. Vaccinen beskytter mod HPV 16 og HPV 18, så selv om du allerede er smittet med den ene af de to typer virus, vil vaccinen beskytte mod den anden.

Da Line Spence fik kræft for seks år siden, var vaccinationen mod livmoderhalskræft lige kommet frem og kostede mange penge, så det var endnu ikke almindeligt at få den. I dag tilbydes vaccinen gratis til alle piger i 12-års-alderen. Sidste år blev det vedtaget, at unge kvinder i alderen 19-26 år i løbet af 2012 og 2013 vil kunne blive vaccineret gratis mod livmoderhalskræft, hvilket Christine Felding anbefaler alle kvinder – uanset alder – at

“VI BLIVER STORT SET ALLE SMITTET MED HPV I VORES LIV. MEN DE FLESTE AF OS HELBREDER OS SELV.”

Christine Felding

Kort om HPV

HPV er navnet på en virus, som smitter ved seksuel kontakt. Infektion med HPV er meget almindeligt, især blandt unge. Op til 80 procent af alle kvinder og mænd vil få infektionen på et eller andet tidspunkt i deres liv. Hos de fleste forsvinder infektionen af sig selv igen, men hos nogle bliver virus ved med at være der. Det kan give celleforandringer, som senere i livet kan udvikle sig til livmoderhalskræft.

Når du bliver vaccineret, mindsker du risikoen for at få livmoderhalskræft. Vaccinationen beskytter mod de to typer HPV, der er skyld i over 70 procent af alle tilfælde af livmoderhalskræft. Den nye vaccination beskytter også mod flere andre slags kræft i kønsorganerne og mod de to typer HPV, som er skyld i de fleste tilfælde af kønsvorter.

Når du bliver vaccineret, foregår det hos din egen læge. Efter vaccinationen skal du sidde i venteværelset i 15 til 20 minutter. Så kan lægen være sikker på, at du ikke bliver dårlig bagefter. Du skal vaccineres tre gange inden for et år, for at vaccinen virker. Vaccinen koster cirka 1.100 kroner per gang, men du kan tjekke den aktuelle pris på www.medicinpriser.dk.

blive. Om de kan få det gratis eller ej.

“Alle kvinder burde få vaccinationen. Selv om du har haft din seksuelle debut, er langt oppe i årene, er i et fast parforhold eller allerede har haft enten celleforandringer eller livmoderhalskræft. Vaccinen kan ikke kurere allerede smittede personer, men da der findes flere forskellige HPV-vira, som kan føre livmoderhalskræft med sig, er vaccinationen stadig relevant for alle uanset alder. Så drop shoppeturen, og få den vaccine,” understreger Christine Felding.

Læs mere på stophpv.dk ■

